

2021. I. félév

EUSTRAT

Műhelytanulmányok

LUDOVIKA
EGYETEMI KIADÓ

2021. I. félév

EUSTRAT

Műhelytanulmányok

LUDOVIKA
EGYETEMI KIADÓ

Impresszum

**A Nemzeti Közszerológálati Egyetem
Eötvös József Kutatóközpont
Európa Stratégia Kutatóintézet kiadványa**

Szerkesztőbizottság

Bagi Nikoletta Dóra
Pató Viktória Lilla
Schmidt Laura
Tóth Bettina

Lektor

Navracsics Tibor

A szerkesztőség címe: 1083 Budapest, Ludovika tér 2.

A szerkesztőség e-mail-címe: schmidt.laura@uni-nke.hu

Weboldal: <https://eustrat.uni-nke.hu>

Kiadó: Nemzeti Közszerológálati Egyetem, Ludovika Egyetemi Kiadó

Székhely: 1083 Budapest, Ludovika tér 2.

Kapcsolat: kiadvanyok@uni-nke.hu

A kiadásért felel: Deli Gergely rektor

Olvasószerektők: Gergely Zsuzsánna, Resofszki Ágnes

Korrektor: Bíró Csilla

Tördelőszeresztő: Fehér Angéla

ISBN 978-963-531-786-8 (elektronikus PDF)

ISBN 978-963-531-787-5 (ePub)

Tartalom

Szerzők rövid szakmai életrajza	5
EUSTRAT Műhelytanulmányok 2021. I. félév	10
<i>Gát Ákos Bence</i> Az Európai Unió 2020-ban VIII. – A jogállamiság-politika előretörése	11
<i>Tárnok Balázs</i> Az Európai Bizottság lesöpörte az asztalról a Minority SafePack kisebbségvédelmi kezdeményezést	16
<i>Gát Ákos Bence</i> Az EU Alapjogi Chartája – a kifogatott instrumentum?	24
<i>Gát Ákos Bence</i> Jogellenes próbálkozás Magyarország és Lengyelország megbüntetésére	27
<i>Tárnok Balázs</i> Vajúdtak a hegyek és egeret szültek – az uniós lobbí átláthatóvá tételének újabb felvonása	30
<i>Gát Ákos Bence</i> Az Európai Bíróság szerepvállalása az uniós jogállamiság-politikában	38
<i>Bence Ákos Gát</i> Charter of Fundamental Rights of the European Union: A Reinterpreted Instrument?	41
<i>Pató Viktória Lilla</i> Az Európai Unió 2020-ban X. – Digitális szakpolitikai összefoglaló	44
<i>Pató Viktória Lilla</i> Nyilvános és ingyenes digitális hálózatok, Magyarország pályázati teljesítménye a WiFi4EU projektben	49
<i>Pató Viktória Lilla</i> Integráció az innováció útján, megalakult az Európai Innovációs Tanács	53
<i>Pató Viktória Lilla</i> „Ez egy boldog nap” – 2021 Digitális Közgyűlés Lisszabonban	60
<i>Pató Viktória Lilla</i> Magyarország igazságügyi rendszerének digitális fejlettsége: tanulságok a 2021-es uniós igazságügyi eredménytábla mutatóiból	64
<i>Áron James Miszlivetz</i> Cybersecurity in the European Union: Possibilities and Perspectives	68
<i>Viktória Lilla Pató</i> How EU Council Pandemic-Trio-Presidency Fosters Artificial Intelligence	73

<i>Bagi Nikoletta Dóra</i>	
Tagállami mozgástér az Európai Szemeszter tükrében – avagy csorbítja-e az Európai Szemeszter a tagállamok önálló gazdaságpolitikáját	78
<i>Tárnok Balázs – Nagy Dénes András</i>	
Folytatódik? A nemzeti régiókról szóló európai polgári kezdeményezés jövője	83
<i>Varga Csilla</i>	
Kettős állampolgárság – az élet hol ad, hol elvesz	89
<i>Tárnok Balázs</i>	
Véget ért a nemzeti régiókról szóló európai polgári kezdeményezés aláírásgyűjtése – mi következik most?	92
<i>Tárnok Balázs</i>	
Újabb pofon a nemzeti kisebbségeknek és az európai értékekbe vetett hitnek az Európai Bizottságtól	100
<i>Balázs Tárnok</i>	
European Commission: Ukraine Must Respect the Rights of National Minorities	104
<i>Kalas Vivien</i>	
Új uniós szintű oktatáspolitikai célok a 2021–2030-as időszakra	109
<i>Kalas Vivien</i>	
Az Európai Unió céljai a digitális oktatás területén – változások és változatlanságok	113
<i>Bagi Nikoletta Dóra – Mislivetz Áron James</i>	
Európai Egyetemek: transznacionális szövetségek és innováció	118
<i>Varga Csilla</i>	
EU–Ukrajna társulási megállapodás: a fejlődés csupán nézőpont kérdése	124
<i>Mislivetz Áron James – Felde András Bence</i>	
Szerbia és az Európai Unió a táguló nyugat-balkáni térségben	127
<i>Bálint Pongrácz</i>	
Three Factors Contributing to the Worsening of Russian–Turkish Relations	140
<i>Petri Bernadett</i>	
Közös uniós független etikai testület víziója az Európai Parlamentben, avagy: „Épelméjű üdülővendégek nem lehet világfürdőhelyet bazírozni”	144
<i>Petri Bernadett</i>	
Vállalati etika járványhelyzetben – felelős vállalatirányítási előírások az uniós jogalkotásban	153
<i>Petri Bernadett</i>	
Képviselői mandátum és frakciótagság – mivel jár a Fidesz-delegáció távozása a néppárti képviselőcsoportból	160
<i>Nagy Dénes András</i>	
Visegrád 30: intézményesül a V4?	166

Szerzők rövid szakmai életrajza

2020 januárjától a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Eötvös József Kutatóközpont Európa Stratégia Kutatóintézetének (EUSTRAT) munkatársa. Főbb kutatási területei közé tartozik az Európai Tanács döntéshozatala, az európai uniós demokrácia, a jogállamisági kérdések, illetve az Európai Unió oktatáspolitikája.

Miszlivetz Áron James 2012 és 2015 között a leideni egyetem nemzetközi tanulmányok (BA) hallgatója, majd 2018-ban a bruges-i College of Europe nemzetközi kapcsolatok és diplomácia szakirány ösztöndíjas mesterhallgatója. Diplomamunkáját az EU antikorrupciós tevékenységéről írta az ukrán védelmi szektorban, amely során elnyerte a legjobb antikorrupciós témájú szakdolgozat díját. 2018-tól az Európai Unió Ügyekért Felelős Államtitkárság főosztályvezető-helyetteseként, jelenleg a kabinetben segíti a magyar EU-s szakpolitikák koordinációját. 2020 márciusától a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Eötvös József Kutatóközpont Európa Stratégia Kutatóintézetének kutatója. 2021 márciusától az Európai Bizottság Szomszédsgpolitika és Bővítés Főigazgatóságán kiküldött nemzeti szakértőként segíti a Bizottság munkáját.

Kutatási témái: EU-szomszédsgpolitika, Keleti Partnerség, Nyugat-Balkán, EU biztonságs- és védelempolitika, EU-NATO-kapcsolatok.

Nagy Dénes András a Nemzeti Kisebbségvédelmi Kezdeményezés irányelvi tanácsadója, az Európa Stratégia Kutatóintézet munkatársa 2021-ig.

Pató Viktória Lilla a Nemzeti Közzolgálati Egyetem igazgatásszervező (BA) és nemzetközi közigazgatási tanulmányok szakirányon (MA) szerzett egyetemi diplomát 2012 és 2017 között, ami alatt az Erasmus-program keretein belül a Milánói Egyetem jogi karán is folytatott tanulmányokat, majd 2017-ben az NKE Közigazgatás-tudományi Doktori Iskolájában kezdte meg PhD-képzését a tudományirányítás kérdéseit kutatva. Egyetemi tanulmányai alatt több ízben szerzett szakmai tapasztalatot Magyarország Alkotmánybíróságán, az Országgyűlési Hivatalban és Magyarország Római Nagykövetségén.

2020-tól az Eötvös József Kutatóközpont Európa Stratégia Kutatóintézetben (EUSTRAT) az Európai Unió innovációs, digitalizációs és tudományfejlesztési szakterületeit vizsgálja.

Cybersecurity in the European Union: Possibilities and Perspectives

Catching Up and Stocktaking: The Previous Financial Framework

The EU's previous 2014–2020 long-term financing framework (MFF) had little mention of the development of digital programs and lacked any specific mention of enhancing the cyber capabilities within the European Union. The Connecting Europe Facility¹ in Heading 1 focused mainly on infrastructure and telecommunications development, high-speed optical internet. To close regional development gaps for digital infrastructure and accessibility, Cohesion Funds could also be used. What were lacking, are clearly defined goals and programs regarding future technologies (the use of AI, 5G networks, quantum computing, defence against cyber threats), as well as facing the challenges that arrive from using such tools. Moreover, other international players such as the United States, Russia and China were more conscious of such technologies as the European Union was lagging behind² in the last decade. Naturally, coordinating such efforts among 28, and recently with 27 members proved difficult, but not impossible. As we near a new post-Covid era, the challenges the Union is facing also shape its future, especially when one looks at the developments in the field of digital and cyberspace.

The new 2021–2027 MFF³ was a real breakthrough, not only for brushing together national interests, but regarding the themes and scope of main strategic priorities the EU and its Member States wanted to develop for the future. The two parallel and converging roads the EU sought out is green and digital. To use sustainable technologies while also contributing to competitiveness and increased security within its borders, the former which further declined during the Covid-19 pandemic.

¹ European Commission: *Connection Europe Facility (CEF)*, 2021.

² European Investment Bank: *Who is Prepared for the New Digital Age?*, 20 April 2020.

³ European Commission: *The 2021–2027 EU Budget – What's New?*, 2021.

Cybersecurity in the European Union: Possibilities and Perspectives

The main headings of the new financial framework are more streamlined and integrated. Previously *Competitiveness for Growth and Jobs* is renamed to *Single Market, Innovation and Digital*. As part of this new heading in the new budgetary cycle, the Digital Europe program⁴ focuses extensively towards pursuing the digital transformation of public services and businesses through high-performance computing, artificial intelligence, improving digital skills and establishing cybersecurity. The latter, which remains at the core of EU policy is not only part of the Commission's priorities⁵ but is also part of the new recovery plan for Europe, the Next Generation EU,⁶ mentioned several times in the European Security Union Strategy,⁷ and is an integral part of Horizon Europe (FP9)⁸ for innovation.

What is new in the EU's cyber landscape?

While the new recovery plan provides additional investments in cybersecurity due to an increase in disinformation and attacks on social systems mainly for SMEs, the Security Union Strategy focuses on establishing hard defence capabilities including establishing active evasive tools to counter cyber threats. Multiple legislative proposals are on the table soon to be adopted. The revision of the Network and Information Security Directive (NIS2) and the new Directive on the Resilience for Critical Entities⁹ (CER) constitute the legal bases for action.

Establishing trust is the first step towards any relationship. This is equally true for the EU institutions/agencies and the Member States. A network of Security Operation Centers to protect SMEs using AI capabilities as well as protecting the health, financial, infrastructural and energy sectors is one of these trust-building projects. Next to this, Digital Innovation Hubs would lead in the field of researching evolving and future threats. Joint Cyber Units¹⁰ would help

⁴ European Parliament: *Single Market, Innovation and Digital. Heading 1 of the 2021–2027 MFF*, 2021.

⁵ European Commission: *Shaping's Europe Digital Future*, 2021.

⁶ European Commission: *Recovery Plan for Europe*, 2021.

⁷ European Commission: *European Security Union 2020–2025*, 2021.

⁸ European Commission: *Commission Welcomes Political Agreement on Horizon Europe, the next EU Research and Innovation Programme*, 10 December 2020.

⁹ European Commission: *Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the Resilience of Critical Entities*, 16 December 2020.

¹⁰ European Commission: *Frequently Asked Questions. Joint Cyber Units*, 2021.

establish trust in an early warning system to notify other EU Member States and the institutions in an event of an attack and step up in a coordinated way. In the military field, EU Member States are already working closely as part of the Permanent Structured Cooperation in the cyber landscape.

Interestingly, the Commission also proposed to enhance global cooperation with international partners regarding cyber threats to create new norms and standards through dialogues and diplomacy. In short, the NIS2 will provide security to entities big and small, establishing uniform requirements and a sanctions regime across Member States, while the CER will cover ten unique sectors and introduce regular risk assessments to shed light on deficiencies (involving a cross-sectorial approach).

The new Strategy also involves the issues of establishing secure and safe 5G networks¹¹ in order to become technologically less dependent on third-party actors (e.g. China) in this field. This is the first step towards creating telecommunication networks that are secure and financially accessible for citizens across the Union.

Towards a new, global cyber diplomacy?

While the EU is physically present with around 140 delegations worldwide, its virtual presence is not all-encompassing. Therefore, the creation of a Cyber Diplomacy Network through dialogues with third countries, especially the EU Neighbourhood remains an important step. It is necessary to create a common understanding of threat perception and create stronger regional cooperation in the cyber field. The Cyber Diplomacy Network aims to create such a forum. Last but not least, the establishment of an EU Domain Name System for individuals, businesses and enterprises (DNS4EU)¹² would create more oversight in case of a malicious cyber incident (e.g. denial-of-service attack). To put it in simple terms, it is aimed at creating a “European window” towards the internet, so one can see what happens outside and be informed of any intrusions.

¹¹ European Commission: *Shaping Europe's Digital Future. Secure 5G deployment in the EU: Implementing the EU toolbox – Communication from the Commission*, 08 March 2021.

¹² Council of European National Top-Level Domain Registries: *EU Policy Update – Outlook to 2021*, 04 February 2021.

The EU's cyberfuture

As the EU Cybersecurity Strategy was presented last December, during the March 2021 Council meeting, EU ministers adopted conclusions¹³ on this strategy. The Network of Security Operations Centers were agreed upon, as well as the definition of a Joint Cyber Unit and ensuring the use of stronger encryption channels. The visible impact for citizens would be a new EU cybersecurity certification framework in which digital and IT products (online and offline) would be certified as safe by the EU. For example a “smart appliance” would be certified only if it complied with the strictest privacy and anti-breach measures (privacy and security by design), reiterating the importance of the Budapest Convention on Cybercrime.¹⁴ In training the cyber experts of the future, the recently established European Cybersecurity Network and Competence Center¹⁵ in Romania will coordinate EUMS cyber centers as well as conduct research. Training skills will be offered as part of a Master course funded by the Commission.

While there is a lot of work to be done in the coming years, the EU is hopefully taking matters of its security seriously. Catching up to the international stage will take time and effort from Member States, too. The result means that citizens will be better protected from foreign influence and can use secure channels of communication across the Union. Shaping the cyberspace by “European design” is one step closer in becoming a serious partner to count with. While the level of fragmentation between Member States makes it difficult for attacks to affect all members equally, a secure technological and cyber space will make it easier to evade such risks. This may also contribute to a swift adoption of digital technologies for companies that are not as equipped, thus increasing the economic competitiveness and citizens’ well-being in the European Union.

19 April 2021

¹³ Council of the European Union: *Draft Council Conclusions on the EU's Cybersecurity Strategy for the Digital Decade*, 09 March 2021.

¹⁴ Council of Europe: *Budapest Convention and Related Standards*, s. a.

¹⁵ Florin Zubaşcu: New Research Agency in Bucharest Aims to help EU Fend off Cyber Threats. *Science Business*, 17 December 2020.

References

- Council of Europe: *Budapest Convention and Related Standards*, s. a. Online: www.coe.int/en/web/cybercrime/the-budapest-convention
- Council of the European Union: *Draft Council Conclusions on the EU's Cybersecurity Strategy for the Digital Decade*, 09 March 2021. Online: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6722-2021-INIT/en/pdf>
- Council of European National Top-Level Domain Registries: *EU Policy Update – Outlook to 2021*, 04 February 2021. Online: <https://centr.org/news/eu-updates/outlook-2021.html>
- European Commission: *Commission Welcomes Political Agreement on Horizon Europe, the next EU Research and Innovation Programme*, 10 December 2020. Online: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_2345
- European Commission: *Connection Europe Facility (CEF)*, 2021. Online: https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/long-term-eu-budget/2014-2020/funding-programmes/heading-1a-competitiveness-growth-and-jobs_en
- European Commission: *European Security Union 2020–2025*, 2021. Online: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/european-security-union_en
- European Commission: *Frequently Asked Questions. Joint Cyber Units*, 2021. Online: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/faq/faq-eu-cybersecurity-strategy-digital-decade>
- European Commission: *Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the Resilience of Critical Entities*, 16 December 2020. Online: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/default/files/pdf/15122020_proposal_directive_resilience_critical_entities_com-2020-829_en.pdf
- European Commission: *Recovery Plan for Europe*, 2021. Online: https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_en
- European Commission: *Shaping's Europe Digital Future*, 2021. Online: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/shaping-europe-digital-future_en
- European Commission: *Shaping Europe's Digital Future. Secure 5G Deployment in the EU: Implementing the EU toolbox – Communication from the Commission*, 08 March 2021. Online: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/secure-5g-deployment-eu-implementing-eu-toolbox-communication-commission>
- European Commission: *The 2021–2027 EU Budget – What's New?*, 2021. Online: https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/long-term-eu-budget/2021-2027/whats-new_en
- European Parliament: *Single Market, Innovation and Digital. Heading 1 of the 2021–2027 MFF*, 2021. Online: [www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/690541/EPRS_BRI\(2021\)690541_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/690541/EPRS_BRI(2021)690541_EN.pdf)
- European Investment Bank: *Who is Prepared for the New Digital Age?*, 20 April 2020. Online: www.eib.org/en/publications-research/economics/surveys-data/eibis-digitalisation-report.htm
- Zubaşcu, Florin: *New Research Agency in Bucharest Aims to Help EU Fend off Cyber Threats. Science Business*, 17 December 2020. Online: <https://sciencebusiness.net/news/new-research-agency-bucharest-aims-help-eu-fend-cyber-threats>

Az EUSTRAT Műhelytanulmányok a Nemzeti Közszerológati Egyetem Eötvös József Kutatóközpont Európa Stratégia Kutatóintézet munkatársainak azon gyorsjelentéseit tartalmazza, amelyek meghaladják egy blogbejegyzés terjedelmét, tanulmányok előtanulmányaiként szolgálnak. Célunk, hogy minél aktuálisabb témákat dolgozzunk fel kutatási részeredmények bemutatásával. Az elemzések az Európai Bizottság struktúrájának megfelelően a magyarországi viszonylatban is kiemelten kezelt szakpolitikákat fogják össze, úgymint a biztonság- és védelempolitika, a demokrácia és jogállamiság, a digitalizáció, a gazdaság és pénzügy, a kisebbségpolitika, az oktatás és kultúra, valamint a szomszédsg- és bővítéspolitika.

A tanulmánykötetet ajánlom az Európai Unió iránt érdeklődő szakmai közvélemény számára, amely az európai integrációról való intenzívebb kommunikációt szolgálja magyar és angol nyelven egyaránt.

The EUSTRAT Working Papers contains quick reports from the researchers of the Europe Strategy Research Institute of the Eötvös József Research Center at the University of Public Service, which exceed the scope of a blog post, and serve as preliminary studies. Our goal is to process current topics by presenting partial research results. In line with the structure of the European Commission, the analyses bring together policies that are a priority in Hungary, such as security and defence policy, democracy and the rule of law, digitalisation, economy and finance, minority policy, education and culture, neighbourhood and enlargement policy.

I recommend the working papers to the professional public interested in the European Union, which serves for more intensive communication about European integration in both Hungarian and English languages.